

دیپلمات سابق کشورمان در گفت‌وگو با «ایران» به تشریح دستاوردهای سفر رئیس‌جمهور به ازبکستان پرداخت

«شانگهای» پل عبور از تحریم

گروه سیاسی/ حضور سید ابراهیم رئیسی در شهر سمرقند ازبکستان، میزبان بیست و دومین اجلاس سازمان همکاری منطقه‌ای شانگهای با تحولات مهمی همچون نهایی شدن اسناد عضویت ایران در این سازمان و همچنین رایزنی‌های مهم با سران کشورهای بزرگی مانند چین، روسیه و هند پیرامون تقویت مناسبات دوجانبه اسبق ایران در روسیه طی گفت‌وگویی با روزنامه ایران به تشریح ابعاد مختلف حضور مهم رئیس‌جمهور در اجلاس سازمان همکاری پرداخته است.

♦♦♦

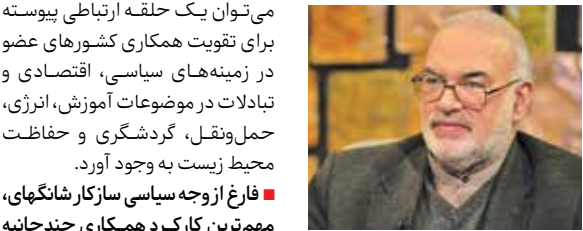
■ در جریان دومین حضور آقای رئیسی در اجلاس اخیر سازمان همکاری شانگهای، اسنادی پیوستن ایران به این سازمان نهایی شد و رئیس‌جمهور ایرانی‌های دوجانبه مهمی را با سران کشورهای بزرگ آسیا از جمله روسیه و چین از سر گذراند. در همین زمینه گمانه‌زنی‌های گسترده‌ای در محافل رسانه‌ای در تحلیل ابعاد و نتایج عضویت ایران در شانگهای مطرح شده است. با این مقدمه بفرمایید اساساً این سازمان چه جایگاهی در روند همکاری‌های سیاسی کشورهای عضو دارد؟

نخستین تلاش کشورهای بلوک غرب پس از وقوع انقلاب اسلامی، ایزوله و منزوی کردن ایران در مناسبات سیاست خارجی خود بوده است. در حقیقت پروژه منزوی‌سازی جمهوری اسلامی از گذشته تا کنون یکی از اصلی‌ترین پروژه‌های جبهه غرب به شمار می‌آمده است که در پیگیری اهداف خود ناکارآمدسازی مناسبات اقتصادی و سیاسی ایران را دنبال می‌کرده است. در چنین فضای پیوستن ایران به سازمان شانگهای که از مجموعه‌ای از مهم‌ترین کشورهای بزرگ آسیا از جمله چین و روسیه تشکیل شده است، گام بزرگ و بی‌سابقه‌ای بود که جمهوری اسلامی در خنثی‌سازی و ناکام گذاشتن این پروژه‌ها برداشته است. با توجه به نفوذ و موقعیت سیاسی کشورهای عضو این سازمان، عضویت ایران می‌تواند بر ظرفیت‌های کشورمان در پیگیری منافع خود بویژه در مواجهه با رویکرد تقابلی جویانه کشورهای غربی از جمله آمریکا بیفزاید و امکان تحقق خواسته‌های خود را در فضای

گروه سیاسی/ پیشرفت سریع فرایند عضویت جمهوری اسلامی ایران در سازمان همکاری شانگهای نویدبخش گشایش مسیری قابل اتکا در توسعه مرادفات اقتصادی است که بی‌شک تحقق آن تا حدود زیادی به تغییر نگاه سیاست خارجی ایران در دولت سیزدهم و تأثیر آن بر رویکرد کشورهای عضو این سازمان نسبت به عضویت ایران وابسته بوده است. در این تغییر، سیاست خارجی ایران به جای عطف تمام توجه خود به مذاکرات با طرف‌های غربی بر توسعه همکاری‌های منطقه‌ای استوار شد و این اتفاقی بود که کشورهای عضو شانگهای را نیز به بهره‌گیری از مزیت نسبی عضویت ایران از جمله به عنوان مسیر مقرون به صرفه ترانزیت کالا، دسترسی به دریا‌های آزاد و تأمین‌کننده انرژی ترغیب کرد.

این مهم در پاسخ رئیس‌جمهور کشورمان به سؤال «الجزیره» که عضویت در شانگهای برای ایران به چه معناست این گونه تشریح شد که «عضویت در شانگهای زمینه ارتباط ایران را با زیرساخت‌های اقتصادی کشورهای آسیایی بهتر از قبل فراهم می‌کند. دولت سیزدهم به همکاری‌های منطقه‌ای و تقویت و تعمیق ارتباط با همسایگان اهمیت زیادی می‌دهد و سازمان همکاری‌های شانگهای بستری برای استحکام همکاری اعضا در زمینه مناسبات منطقه‌ای است.» آیت‌الله رئیسی در این باره افزود: «ارتقای سطح عضویت ایران در سازمان شانگهای به عنوان عضو اصلی، حتماً در ارتقای ارتباطات منطقه‌ای ما تأثیرگذار است و هم‌زمان می‌تواند با تسهیل تبادل

معاون وزیر امور خارجه در تشریح فرایند نهایی شدن عضویت ایران در شانگهای می‌تواند با بیان اینکه با ورود اعضای

پارگیری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله کارکرد تشکیل سازمان‌های منطقه‌ای است تا در مقابله با تهدیدهای امنیتی و اقتصادی، بتوانند از استقلال و امنیت اقتصادی و سیاسی خود دفاع کنند. در همین چهارچوب همکاری شانگهای در چه عرصه‌هایی پیش‌بینی می‌شود؟

زمینه‌های اقتصادی شانگهای چند ویژگی دارد؛ این مجموعه ظرفیت تبدیل شدن به قطب انرژی و قطب نیروی انسانی توانا را دارد، بویژه کشورهای عضو این منطقه جغرافیایی و ویژگی‌های سرزمینی‌ای بهره‌مند هستند که این امر امکان تحقق اهداف کشورهای عضو در زمینه کشاورزی و ایجاد امنیت غذایی را فراهم می‌کند. همچنین از منظر صنعتی از پارامترهای توسعه برخوردار است و

«ایران» در گزاریش انتفاع اقتصادی و سیاسی کشورمان پس از عضویت در سازمان شانگهای را بررسی می‌کند

بازارسازی از پکن تا آستانه

ظرفیت‌های متقابل، زمینه رشد و پیشرفت بیشتر را برای کل منطقه فراهم کند.»

■ هدف ایران انتفاع اقتصادی است

معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه نیز در تبیین مزیت‌های متقابل عضویت ایران در شانگهای ترانزیت، انرژی و حوزه دفاعی را سه مزیت ایران برای دیگر کشورهای عضو دانست و با تأکید بر اینکه هدف ما از عضویت در این سازمان انتفاع اقتصادی است، گفت: عضویت در شانگهای بازارهای جدیدی را برای ایران در حوزه انرژی ایجاد می‌کند. وی با بیان اینکه بازارهای جدیدی را برای ایران در حوزه بازار منطقه شانگهای فرصت صادرات بیش از ۹ میلیارد دلاری را پیش روی ایران می‌گشاید برآورد کرد که میزبان صادرات ایران به چین تا حدود ۵ میلیارد دلار، تجارت‌مان با هند در حدود ۲ میلیارد دلار و روسیه به بیش از یک میلیارد دلار رسیده است. به گزارش ایرنا، مهدی صفری انرژی، صدور کالا و خدمات مهندسی و انتقال تکنولوژی را از جمله زمینه‌های گسترش این مرادفات اقتصادی دانست و با بیان اینکه در اغلب ملاقات‌های رئیس‌جمهور رهبران شانگهای درخواست جابه‌جایی کالا از مسیر بندر عباس و چابهار را داشتند، تصریح کرد: با عضویت ایران در سازمان شانگهای، تمام کشورهای آسیای مرکزی به واسطه کشورمان به دریا‌های آزاد راه پیدایمی‌کنند.

■ تشریح روند نهایی شدن عضویت ایران

معاون وزیر امور خارجه در تشریح فرایند نهایی شدن عضویت ایران در شانگهای می‌تواند با بیان اینکه با ورود اعضای

■ دوشنبه ۲۸ شهریور ۱۴۰۱
 ■ سال بیست و هشتم
 ■ شماره ۸۰۰۸

سیاسی

سکوت مخالفان دولت

در خصوص موفقیت‌های ایران در شانگهای

« خبر اول اینکه، درحالی که یکی از موفقیت‌های بزرگ دیپلماتیک برای کشورمان رقم خورده است، بسیاری از رسانه‌های مخالف دولت تصمیم به بایکوت آن گرفتند. سفر چند روزه آیت‌الله رئیسی به سمرقند و امضای ده‌ها سند همکاری با ازبکستان در حالی صورت گرفت که ایران در جریان این سفر توانست به سرعت تبدیل به یکی از اعضای رسمی سازمان بین‌المللی شانگهای شود. استقبال کشورهای مهم جهان در دیدار با آیت‌الله رئیسی برای گسترش روابط و مبادلات اقتصادی پیامی مهم برای چند کشور غربی دارد که سال‌ها تلاش کرده‌اند تا پروژه انرژی ایران را پیش ببرند. این موفقیت دیپلماتیک اما از سوی رسانه‌های حامی دولت سابق به صورت کاملاً غیرحرفه‌ای نادیده گرفته شد. گفتنی است عضویت ایران در سازمان همکاری‌های شانگهای و گسترش روابط با کشورهای آسیایی در حالی رقم خورد که دولت سابق توجه چندانی به همکاری با همسایگان و کشورهای آسیایی و نهادهای منطقه‌ای نداشت.

شهادت مظلومانه دو سرباز وطن

« خبر دیگر اینکه، در روزهای اخیر یکی از کارکنان مرزبانی گروهان مرزی بانه استان کردستان و همچنین یک نیروی درجه‌دار در استان گلستان حین انجام مأموریت به شهادت رسیدند. استوار یکم علی سراوانی که در پی درگیری و تیراندازی عده‌ای از روس‌تاهای شهرستان رامیان استان گلستان به محل اعزام شده بود مورد اصابت گلوله قرار گرفت و بر اثر شدت جراحات وارده به شهادت رسید. همچنین استواریکم شهید «رضا شریفی» از کارکنان مرزبانی گروهان مرزی بانه استان کردستان حین اجرای مأموریت گشت و کمین، کنترل و پایش نوار مرزی و تأمین امنیت منطقه مرزی به درجه رفیع شهادت نائل شد. این اتفاقات تلخ در حالی است که رسانه‌های مختلف کمتر به آن پرداختند.

کاهش زائران فوت شده ایرانی در راهپیمایی اربعین امسال در عراق

« شنیدیم که، محمدکاظم آل صادق سفیر ایران در عراق در گفت‌وگو با ایستا با بیان اینکه بر اساس آخرین آمار بیش از ۹۰ درصد از زائران ایرانی به کشور بازگشته‌اند، اظهار کرد: زائرانی که اکنون در عراق هستند، در سلامت کامل به سر می‌برند و مشکل خاصی ندارند. وی با بیان اینکه در راهپیمایی اربعین امسال برخی از زائرین به خاطر حوادث جاده‌ای، داشتن بیماری زمین‌های یا کهنسال بودن جان خود را از دست داده‌اند، خاطر‌نشان کرد: تعداد این افراد حدود ۱۰۰ نفر است، البته نسبت به آخرین اربعینی که در سال ۱۳۹۸ برگزار شد این رقم کاهش پیدا کرده است. سفیر ایران همچنین با بیان اینکه تعدادی از زائران نیز در این سفر اسامه هویتی خود را گم کرده‌اند، گفت: تعداد بسیار کمی زائر مفقود شده‌اند یا خانواده خود را گم کرده‌اند. گفتنی است امسال تعداد زائران ایرانی اربعین به طور چشمگیری افزایش داشته است.

کنایه مرندی به عملکرد مغرضانه رسانه‌های غربی

« دست آخر اینکه، مشاور تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران ادعای اخیر روزنامه نیویورک تایمز درباره وضعیت سلامت رهبر انقلاب را نمونه‌ای از عملکرد مغرضانه رسانه‌های غربی در خصوص مسائل مرتبط با ایران توصیف کرد و در کنایه به غرض ورزی ناشیانه نیویورک تایمز که تنها یک روز پیش از ایراد سخنانی توسط رهبر انقلاب به قلم‌فرسائی درباره ادعای خود پرداخته بود، نوشت: آنها ادعا کردند که از چهار نفر مطلع با وضعیت سلامتی ایشان (رهبر انقلاب) اطلاعات کسب کرده‌اند. تصور کنید که نیویورک تایمز و سایر رسانه‌های غربی در مورد دیگر موضوعات مرتبط با ایران جقدر وحشتناک و مغرضانه عمل می‌کنند.

سخنگوی وزارت امور خارجه مطرح کرد

تبادل زندانیان ارتباطی با روند برجام ندارد

سخنگوی وزارت امور خارجه با بیان اینکه با برجام یا بدون برجام آماده مبادله زندانیان بین ایران و آمریکا هستیم، گفت: مذاکرات به طرق مختلف صورت گرفته و طرفین توافق‌های لازم را انجام داده‌اند و اکنون تصمیم دولت آمریکا است که این توافق را انجام دهد یا نه.

ناصر کنعانی در جریان بازدید از ایستا با بیان اینکه جمهوری اسلامی ایران، استقلال عضویت خودش را قربانی روابط با هیچ کشوری نخواهد کرد، گفت: در روند مذاکرات رفع تحریم‌ها هم، همین رویکرد وجود دارد. روسیه یکی از اعضای توافق برجام بوده و به طور طبیعی همواره در روند مذاکرات حضور و مشارکت داشته و اظهار نظر کرده است.

■ نقش بازدارنده روسیه در توافق، بحثی انحرافی است
 وی اضافه کرد: همواره همه کشورهای عضو مذاکرات، دیدگاه‌ها و نظرات خود را مطرح می‌کنند و ادعاها در خصوص نقش بازدارنده روسیه در دستیابی به توافق، بحثی

انحرافی است. در روند مذاکرات وین طرف اصلی که باید مسئولیت بپذیرد و به نتیجه بخش بودن مذاکرات کمک کند، طرف آمریکایی است و اینکه آمریکا هر از چند گاهی ادعا‌هایی را در مورد جمهوری اسلامی ایران یا نقش روسیه در مذاکرات مطرح می‌کند، فراقتنی است. کنعانی با بیان اینکه نقش تمام‌کننده دربارہ مذاکرات را دولت آمریکا دارد و حتی اروپا نیز در این ارتباط دقیقاً در پشت دولت آمریکا قرار دارد، گفت: اگر دولت آمریکا واقعاً مسئولیت‌پذیر باشد و نتیجه مذاکرات انجام شده را به عنوان توافق بپذیرد و آماده جمع‌بندی شود، اروپا، روسیه و چین هیچ کدام در این مسیر نقش بازدارنده‌ای نخواهند داشت.

سخنگوی وزارت امور خارجه در ادامه با تأکید بر اینکه روسیه و چین از کشورهای کمک‌کننده روند مذاکرات بوده و هستند، گفت: مواضع رسمی این کشورها کاملاً در حمایت از روند مذاکرات و حمایت از موضع جمهوری اسلامی ایران است و دولت آمریکا طرفی است که از روند مذاکرات خارج شده و الان هم در روند توافق و جمع‌بندی نهایی بهانه تراشی می‌کند. تأکید می‌کنم که استقلال سیاسی جمهوری اسلامی ایران اقتدر حائز اهمیت است که به هیچ وجه آن را در معرض یا متأثر از نگاه سیاسی هیچ کشور دیگری قرار نخواهد داد.

■ لزوم اقدام جدی سعودی‌ها

کنعانی در پایان در مورد آزادی زائر ایرانی در عربستان هم گفت: انتظار ما از دولت عربستان سعودی این است به عنوان یک موضوع انسانی در این زمینه اقدام جدی انجام دهد و در اسرع وقت شهروند ایرانی را که میهمان خانه خود بوده است، آزاد کند.

عکس‌ها: Presidentair

ایران که در حوزه انرژی ظرفیت‌های گسترده‌ای دارد و همچنین امکان تبدیل شدن به کردور ارتباطی با دیگر اعضا را دارد، الحاق به شانگهای می‌تواند یکی از مؤلفه‌های مهم رشد محیط زیست به وجود آورد.

■ فارغ از وجه سیاسی سازکار شانگهای، مهم‌ترین کارکرد همکاری چندجانبه ایران در قالب این مجموعه در عرصه اقتصادی مطرح است، شانگهای در تقویت روند تعاملات اقتصادی و تحقق منافع ملی کشورهای عضو از جمله ایران تا چه اندازه می‌تواند اثرگذار باشد؟

سازمان شانگهای از ابتدا بر پایه یک رویکرد اقتصادی تشکیل شد و بعد ابعاد سیاسی و امنیتی هم مورد توجه قرار گرفت. هدف اصلی بنیانگذاران این سازمان از جمله چین و روسیه توسعه همکاری‌های اقتصادی و فعال کردن ظرفیت‌های مغفول کشورهای منطقه بوده است. از زمان تشکیل این سازمان، کشورهای این مجموعه به صورت فی مابین همکاری‌های گسترده‌ای را میان خود برقرار کرده‌اند. قطعاً پیوستن جمهوری اسلامی به این نهاد منطقه‌ای کمک بسیاری به تسهیل ورود آن به بازار گسترده کشورهای عضو سازمان و فراهم کردن زمینه تقویت مناسبات تجاری، ترانزیتی و انرژی با کشورهای عضو فراهم می‌کند. در همین چهارچوب، ایران به مجموعه‌ای متصل شده است که در آن چین، هند و روسیه به‌عنوان کشورهای قدرتمند اقتصادی نقش آفرینی می‌کنند. همچنین برای

فرهنگی، تجاری، اقتصادی، امنیتی و سیاسی بینجامد. وی با یادآوری اینکه مزیت‌های ارتباط جغرافیایی ایران به اعضای این سازمان امکان می‌دهد تا از این طریق خاک جمهوری اسلامی ایران به زنجیره تأمین جهانی و نقل و انتقال کالا و انرژی و سوخت به دیگر بخش‌های دنیا پیوندند به حضور کشورهای عضو شانگهای در فهرست ۱۰ شریک صادراتی نخست ایران اشاره کرد و افزود: در سال ۲۰۲۱ تجارت ایران با اعضای سازمان همکاری شانگهای از ۳۷ میلیارد دلار گذشت که حدود ۳۰ درصد کل تجارت خارجی ایران محسوب می‌شود. در زمان مشابه صادرات و واردات ایران با کشورهای عضو سازمان به ترتیب ۲۰۵ و ۱۶۵ میلیارد دلار بوده است.

■ صادرات ۲۰ میلیارد دلاری به کشورهای عضو شانگهای

حسین امیرعبداللهیان سپس با بیان اینکه ارزش کلی تراکنش اقتصادی میان کشورهای عضو این سازمان حدود ۲۰ تریلیون دلار است که در مقایسه با زمان تأسیس آن ۱۳ برابر افزایش یافته است، پذیرش عضویت ایران در شانگهای را نتیجه پیگیری دولت ایران و اثبات‌کننده رویکرد سیاست خارجی متوازن، هوشمندانه، فعال و پویا و مبتنی بر تفکر آسیای چندجانبه‌گرا دانست و تأکید کرد: اکنون برای کشورهای عضو این سازمان زمان آن رسیده تا با استفاده از ظرفیت بزرگ و فرصت‌های همکاری چندجانبه آینده امیدبخش برای منطقه بسازند. فرصت‌هایی که می‌تواند به تقویت و استحکام سازمان و اعضایش در برابر چالش‌های

Presidentair

از رسانه‌های مطرح چین منتشر شد با یادآوری اینکه «در دنیای امروز به غرب و شرق مفهوم سنتی خود را از دست داده‌اند و به طریقی این مضمین با منطقه‌گرایی و با حتمی‌قاره‌گرایی جایگزین شده است، تسلط برتری جویی و یکجانبه‌گرایی رو به زوال می‌رود و حرکت جامعه جهانی به سوی جهانی چندقطبی و توزیع دوباره قدرت به لطف کشورهای مستقر است که به روندهایی اجتناب‌ناپذیر بدل می‌شوند»، نوشت: «از سازمان همکاری شانگهای (SCO) می‌توان به عنوان یکی از موفق‌ترین مثال‌های همکاری منطقه‌ای یاد کرد. این سازمان توسط گروهی از کشورهای همفکر که به دنبال حفظ نظم و هویتی جدید برای آسیا بدون دخالت قدرت‌های منطقه‌ای دیگر هستند شکل گرفته است.»